

*Др Маријана Пајванчић, редовни професор
Правног факултета у Новом Саду*

ЈАВНО СЛУШАЊЕ – ОБЛИК РАДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Сажетак: У овом прилогу истраживања је фокусирана на институцију јавног слушања. То је нови облик рада у Народној скупштини Републике Србије и један од облика непосредног учешћа грађана у вршењу јавне власти. Јавно слушање омогућава да се грађани непосредно укључе у законодавни процес и одлучивање о законима и другим актима које усваја Народна скупштина.

Кључне речи: парламенти, јавно слушање, законодавство, контрола.

Право грађана да суделују у вођењу јавних послова је облик остваривања њихове суверености и показатељ демократичности уставног система.

Уставни принципи који постављају основ и дефинишу оквир учешћа грађана у вршењу власти, па и њиховог учешћа у доношењу најзначајнијих одлука у заједници и у том контексту њиховог ангажмана у законодавном процесу гарантују се у основним начелима Устава Србије, у којима се експлицитно утврђује да сувереност потиче од грађана,¹ да грађани своју суверену власт врше непосредно на референдуму и кроз народну иницијативу и преко својих слободно изабраних представника, као и да нико не може присвојити сувереност од грађана, нити успоставити власт мимо слободно изражене воље грађана.²

Иако у уставним системима највећег броја демократских држава ови општи принципи налазе своје високо рангирано место у основним начелима устава, мишљења и погледи на учешће грађана и најшире јавности у за-

¹ Члан 2 став 2 Устава Републике Србије.

² Члан 2 став 2 Устава Републике Србије.

конодавном процесу се разликују. Основни проблем око кога су мишљења подељена, а погледи на могућа решења различити концентрисан је на то како оптимализовати однос између два подједнако важна захтева у модерној држави: захтева за партиципацијом грађана и јавности у законодавном процесу са једне стране, и захтева за ефикасношћу законодавне делатности у условима веома динамичне законодавне делатности која одликује савремени свет, посебно земље транзиције које су у процесу приступања Европској унији, са друге стране.

Право грађана да учествују у вршењу јавне власти гарантују међународни документи³ и унутрашње право, посебно Устав.⁴ Учешће у одлучивању је право грађана, али није њихова обавеза. Чак и када Устав прописује да је референдум обавезан за доношење устава или неких закона, та се обавеза односи само на органе власти, који су дужни да распишу референдум.

Непосредно учешће грађана у одлучивању не укључује нужно и учешће свих грађана у усвајању одлуке, али увек укључује неке елементе процеса одлучивања: могућност утицаја на доношење одлуке; јавност рада и комуникације; демократску контролу и надзор над радом; учешће у реализацији одлуке.⁵

У овом прилогу у средишту пажње је јавно слушање, као нови облик рада у Народној скупштини Републике Србије који, као један од облика непосредног учешћа грађана у вршењу јавне власти, омогућује да се грађани непосредно укључе у законодавни процес и одлучивање о законима.⁶

1. Облици непосредног учешћа грађана у одлучивању о јавним пословима

Непосредно учешће грађана у одлучивању о јавним пословима има различите облике. Оно се може остваривати у поступку који претходи усвајању прописа (иницијатива, подношење предлога) или у поступку одлучивања о усвајању прописа (јавна расправа, референдум).

Народна иницијатива је облик непосредног учешћа грађана у фази покретања поступка одлучивања. Она може бити неформална (право обра-

³ Члан 25 став 1 Пакта о грађанским и политичким правима, *Службени лист СФРЈ - Међународни уговори*, бр. 7/71.

⁴ Члан 2 став 1 Устава Републике Србије.

⁵ Више о могућностима и облицима комуникације између парламента и грађана код Орловић С. *Парламент и грађани*, УНДП, Београд, 2008, стр. 36 – 66.

⁶ О компаративним искуствима и пракси организовања јавних расправа, на примерима Немачке и Норвешке више код Пајванчић М. *Јавна расправа – облик непосредног учешћа грађана у законодавном процесу*, Подгорица, ОЕБС, 2010, стр. 29 – 41; Бачић А. *Хрватске парламентарне процедуре – извори – изабрани пословници Хрватског сабора 1861 – 2002*, Правни факултет Свеучилишта у Сплиту, 2003, стр. 14 – 15.

ћања органима власти у форми петиција⁷, критика, предлога, и сл.) или формална када грађани (колективно право) имају активну легитимацију да покрену поступак одлучивања у Народној скупштини или у скупштини локалне заједнице.⁸

Референдум је вид непосредног учешћа грађана у одлучивању који омогућује њихов утицај на садржај одлуке.⁹ Дејство одлуке донете на референдуму је обавезујуће уколико се ради о обавезном или факултативном референдуму, а није обавезујуће ако се референдум расписује као саветодавни. Утицај грађана на садржај одлуке је највећи када одлучују на обавезном накнадном референдуму, а најмања када одлучују на претходном саветодавном референдуму.

Поред референдума и *јавна расправа* је облик учешћа грађана у одлучивању о јавним пословима. Најшири облик јавне расправе организује се када је потребно донети одлуку о неком посебно важном питању због чега је пожељно чути мишљење најшире јавности. Тада ову, својеврсну јавну дебату друштву, организују органи државне власти.

Циљеви најшире јавне расправе о неком важном друштвеном питању су упознавање грађана са решењима која се предлажу и променама које се могу очекивати након усвајања предлога, као и прибављање мишљење грађана о питањима која се регулишу прописом или мерама које се предлажу. Оваква дебата може се организовати на нивоу целе државе (нпр. у поступку усвајања важнијих закона или одлучивања о чланству државе у међународним асоцијацијама и сл.); на регионалном нивоу (нпр. у поступку одлучивања о подручју на коме се регион простире, у поступку усвајања регионалних прописа); у локалној заједници (нпр. у поступку усвајања просторног плана локалне заједнице); на одређеном подручју у оквиру локалне заједнице (нпр. само у делу града или у једном од насељених места у локалној заједници, ако је питање о коме се води дебата од интереса само за грађане који живе на том подручју).

У ужем смислу, јавна расправа је један нарочит облик рада парламента односно његових домова и радних тела. Карактеристика овог облика рада парламента је непосредно учешће грађана у раду парламента и његових радних тела, али без права да одлучују. Овај вид јавних расправа може имати ви-

⁷ Члан 56 став 1 Устава Републике Србије.

⁸ Устав Републике Србије прописује да статус предлагача и право предлагања закона има 30 000 грађана (члан 107 став 1), односно 150 000 грађана када се ради о промени Устава (члан 203 став 1), а Закон о локалној самоуправи прописује да је за покретање поступка пред скупштином локалне заједнице потребно да предлог подржи најмање 5% бирача у општини (члан 68 став 3).

⁹ Више о референдуму код Јовичић М. *Демократија и одговорност*, Службени гласник Републике Србије, Београд, 2008, стр. 3 – 47.

ше облика, зависно од тога да ли их организује парламент, његови домови или радна тела, као и зависно од циља због кога се организују. Наша пажња у овом прилогу окренута је управо ка јавним расправама које се организују у парламенту и до којих долази на иницијативу парламента, уз фокус на јавна слушања будући да је то новина у парламентарном животу Србије.¹⁰

2. Јавне расправе као облик рада парламента

Као облик рада парламента јавне расправе могу бити организоване као информативне јавне расправе, као јавна слушања и као парламентарно саслушање. Од јавне расправе треба разликовати јавност рада парламента.

У парламентарној пракси постоје различити облици *информативних јавних расправа*.¹¹

Јавна расправа се може организовати како би посланици добили стручне информације или стекли увид у различите (алтернативне) ставове или конкретне предлоге грађана о закону, мери или стратегији које парламент намерава да усвоји, али и о политичким питањима и политикама које парламент креира својим одлукама. Кроз јавну расправу у којој и сами учествују, посланицима се пружа прилика да и на тај начин остваре непосреднији контакт са грађанима и отвара се могућност да кроз једну форму рада парламента, пре него што приступе одлучивању свестраније и целовитије сагледају важна друштвена питања, посебно она у односу на која се погледи разликују, а политички ставови у друштву су подељени.

Циљ организовања јавне расправе може бити и информисање субјекта који непосредно учествују у законодавном поступку (посланици, представници владе и министарстава, па и грађани посебно у случају када иницијатива потиче од грађана) и јавности о предлозима законских решења (мера и стратегија) и њиховим практичним последицама, посебно ако се припремају свеобухватне реформе. У законодавном процесу, отварање дебате о предлогу законских решења може бити подстакнуто и мотивисано тежњом да се изнесу различита мишљења, ставови, иницијативе па и конкретни предлози који имају за циљ да побољшају квалитет законских решења (мера и стратегија), како би се при коначном обликовању предлога у њему нашла оптимална решења. Информативне јавне дебате могу се организовати у парламенту и да би се посланици информисали о актуелним и важним политичким питањима (нпр. о вођењу спољне политике).

Јавна расправа може бити организована и у облику *јавног слушања*. Смисао организовања јавног слушања је представљање одређених алтер-

¹⁰ Пејић И. *Парламентарно право*, Правни факултет, Ниш, 2011 стр. 283 -284.

¹¹ Више о томе код Орловић С. *Јавна слушања као иницијатива парламентарне праксе*, Београд, УНДП, 2007.

нативних предлога који потичу од субјеката који немају статус овлашћених предлагача како би се у демократској дебати о отвореним или спорним питањима у одређеној области сучелила аргументација овлашћених предлагача и грађана (представника организација цивилног друштва и експерата). Организовање дебате између грађана и овлашћених предлагача под окриљем и у организацији парламента, у форми специфичног облика рада парламента може допринети отклањању недоумица о питањима о којима су мишљења подељена и допринети решењу дилема и отклањању спорних питања. То може бити својеврстан подстицај за активност овлашћених предлагача на побољшању предлога закона, мера, стратегија или других докумената који ће се наћи на парламентарној агенди. Организатори овог вида јавне расправе могу бити парламент, сваки од парламентарних домова у дводомним парламентима или радна тела парламента било појединачно било више радних тела заједно.

Један специфичан вид јавне расправе одвија се у *форми сасијанака, сиручних расирава*, округлих столова и др. које организују различита, посебно струковна, удружења грађана а на којима учествују и посланици. За разлику од јавне расправе која је облик рада парламента и која се организује на подстицај парламента, у овом случају подстицај за организовање јавне дебате долази долази од грађана, њихових удружења, струковних асоцијација и научних институција. Овај вид јавне расправе је облик шире схваћене јавне расправе. То је дебата која се води у друштву на подстицај који долази изван парламента из сфере грађанског друштва.

Један посебан облик јавне расправе је *парламентарно саслушање (парламентарна испраја)*. Овај вид јавне расправе особен је по томе што се јавна дебата не организује у вези са креирањем закона, политика или мера о којима парламент одлучује (нормативна функција), већ да би се испитао рад управе, министарстава, јавних служби, организација и институција којима је поверено вршење јавних овлашћења, министара и других високих државних званичника. Овај облик јавне расправе остварује се у оквиру контролне функције парламента. Вођење парламентарних истрага поверава се *ad hoc* формираним парламентарним одборима чији је рад, по правилу, отворен за јавност.

Неопходно је нагласити да се јавне расправе разликују од *јавности рада парламента*, као важног начела рада парламента.¹² Разлика међу њима огледа се у начину комуникације између парламента и грађана, са једне стране и циљу који се настоји остварити кроз тај вид комуникације. Јавност као принцип рада парламента, почива на једносмерној комуникацији

¹² Више о томе Беетхам Д. *Парламент и демократија у ХХИ веку*, Интерпарламентарна унија УНДП, Београд, 2008, стр. 43 – 69.

– од парламента ка грађанима и једини циљ који има је информисање најшире јавности о раду парламента. Јавна расправа, међутим, претпоставља двосмерну комуникацију – од парламента ка грађанима, али и од грађана ка парламенту. Циљ јавне расправе не редукује се само на информисање грађана о неком питању о коме парламент намерава да одлучује, већ је циљ њиховог организовања пре свега да се саслушају мишљења грађана као и да се грађани консултују у вези са питањима за које се очекује да се нађу на парламентарног агенди.

Јавност рада парламента је вид комуникације парламента са најширом јавношћу и треба га разликовати од различитих облика у којима се остварује *појединачна комуникацију између грађана и посланика* које су грађани непосредно бирали. Она се остварује на састанцима сваког посланика са грађанима који се одржавају најчешће у време које је резервисано за пријем грађана у парламенту или у локалној заједници у којој је посланик биран.

3. Јавно слушање у парламентарном животу у Србији

У уставном систему Србије јавна слушања су новина која је у парламентарни живот уведена изменама Пословника Народне скупштине Републике Србије, извршеним 2010. године.¹³

Пословник Народне скупштине регулише јавна слушања у Глави В, тачки 5¹⁴ у којој су груписане одредбе о радним телима која се образују у Народној скупштини.

У Пословнику¹⁵ се најпре регулишу основни облици у којима се организују јавна слушања у Народној скупштини, узимајући при том као полазни критеријум садржај основних надлежности Народне скупштине. Полазећи од тога јавна слушања се могу организовати као облик рада Народне скупштине у вези са њеном нормативном функцијом, али и као облик рада Народне скупштине у вези са њеном контролном функцијом.

4. Јавно слушање у контексту нормативне функције Народне скупштине

Јавна слушања која се организују у вези са остваривањем нормативне функције Народне скупштине могу бити различита по свом садржају као и по статусу који у правном систему има правни акт у вези са којим се организује јавно слушање. Повод да се организује јавно слушање може бити

¹³ Пословник је усвојен 28. јула 2010 године, *Службени гласник Републике Србије* бр. 52/2010.

¹⁴ Чланови 83 и 84 Пословника Народне скупштине.

¹⁵ Члан 83 Пословника о раду Народне скупштине.

правни акт који се налази у *скупштинској процедури*, који дакле, још није усвојен у Народној скупштини, али јавно слушање се може организовати и поводом прописа који је усвојен у Народној скупштини, који је на снази и који чини део правног система.

Када је повод за организовање јавног слушања, као нарочитог облика рада Народне скупштине, правни или други акт који се налази у скупштинској процедури разлози да се затражи организовање јавног слушања могу бити различити, а од њихове природе и својстава зависиће и карактер и одлике јавног слушања. Према решењима садржаним у Пословнику Народне скупштине могуће разликовати неколико облика јавног слушања који се могу организовати у вези са остваривањем нормативне функције Народне скупштине. И поред тога сви ти облици јавног слушања представљају по свом садржају и природи информативна јавна слушања, а разлика која се међу њима бележи односи се само на циљ и сврху због које се јавно слушање организује.

Један вид јавног слушања организује се у циљу прибављања информација које могу бити корисне за обликовање садржаја решења предложених у акту који ће се разматрати у Народној скупштини.

Други вид јавног слушања организује се како би се прибавила стручна мишљења о решењима које садржи предлог акта који ће се наћи на скупштинској агенди.

Трећи вид јавног слушања фокусиран је на разјашњавање питања о којима постоје различита мишљења, а која су значајна за припрему предлога акта.

Сва три облика јавног слушања који се могу организовати као део активности везаних за нормативну функцију Народне скупштине имају сврху да свестрано и из различитих углова размотре решења предложена у правном или неком другом акту о коме ће Народна скупштина одлучивати са циљем да се предложена решења оптимализују, унапреде, побољшају, као и да се евентуалне дилеме и различити погледи на предложена решења разјасне и у могућој мери отклоне. У том смислу јавна слушања би требало разумети као облик рада Народне скупштине који би требало да допринесе унапређењу њене нормативне функције и подизању квалитета прописа које Народна скупштина усваја.

Један посебан вид информативног јавног слушања може бити организован и у односу на *прописе који су усвојени у Народној скупштини*, који су на снази и који чине део правног система. И овај вид јавног слушања садржински је везан за нормативну функцију Народне скупштине али, за разлику од до сада наведених облика јавног слушања, у овом случају циљ организовања јавног слушања није непосредно повезан за подизање квалитета решења садржаних у акту поводом кога се организује јавно слушање,

будући да је он усвојен. Смисао јавног слушања у овом случају првенствено је усмерен на разматрање и разјашњење питања која се постављају у вези са применом прописа који је Народна скупштина усвојила, а о којима постоје различита мишљења и различите интерпретације. Са тог становишта, будући да се на јавном слушању покушавају разјаснити питања око којих постоје дилеме исход расправе на јавном слушању могао би бити покретање поступка за измену решења садржаних у важећем акту која могу створити проблеме у практичној примени прописа, па би јавно слушање послужило као нека врста подстицаја за нормативну делатност Народне скупштине и несумњиво би у том контексту утицала на подизање квалитета нормативне делатности Народне скупштине.

Ако се има у виду да се јавно слушање у овом случају фокусира на разјашњење питања која се постављају у вези са прописом који је на снази, не треба изгубити из вида да би се овакво јавно слушање могло сматрати и специфичним обликом остваривања контролне функције Народне скупштине, јер је садржински са њом тесно повезано. Несумњиво је да је природа овог вида јавног слушања амбивалентна и да се оно може везати како за нормативну тако и за контролну функцију Народне скупштине. Од исхода јавне расправе у сваком конкретном случају зависиће и то да ли је она везана претежно за нормативну функцију Народне скупштине (ако јавно слушање и његов исход буду повод да посланици поднесу предлог за измену или допуну закона) или њену контролну функцију (ако исход јавног слушања доведе до примене инструмената парламентарне контроле владе).

5. Јавно слушање у контексту контролне функције Народне скупштине

Пословник Народне скупштине регулише још један облик организовања јавног слушања. Јавно слушање може се организовати и у оквиру остваривања контроле функције Народне скупштине као један посебан облик остваривања контролне функције. Пословник Народне скупштине¹⁶ једном начелном општом одредбом експлицитно прописује да се јавна слушања могу организовати и ради остваривања контролне функције Народне скупштине.

Пословник не конкретизује ову начелну одредбу и не одређује ближе на који начин се јавно слушање користи као инструмент остваривања контролне функције Народне скупштине. Ипак две одредбе Пословника Народне скупштине посредно упућују на могући садржај остваривања контролне функције Народне скупштине уз примену јавног слушања, као облика рада Народне скупштине.

¹⁶ Члан 83 Пословника Народне скупштине.

Према једној одредби Пословника, јавно слушање се може организовати ради праћења спровођења и примене закона¹⁷ што би се могло сматрати неком врстом праћења и мониторинга рада владе у односу на њену најважнију надлежност која је везана за спровођење и примену закона, што је несумњиво један од облика остваривања контролне функције Народне скупштине путем кога Народна скупштина стиче увид у најзначајније поље рада владе. Информисање о раду владе и увид у њене активности у вези са применом закона су и инструменти који Народну скупштину могу подстаћи да, посегне и за другим инструментима парламентарне контроле владе који могу довести и до пада владе (интерпелација, гласање о поверењу), уколико није задовољна радом владе.

Друга, већ коментарисана, одредба Пословника Народне скупштине односи се на организовање јавног слушања у циљу разјашњења отворених или спорних питања као и решења садржаних у важећим правним актима.¹⁸ Будући да се садржаји које укључује овај вид јавног слушања односе у суштини на примену важећих правних аката, а за њихову примену и посебно за њихову припрему и израду одговорност припада влади могуће је, у овом контексту, јавно слушање разумети и као облик остваривања контролне функције Народне скупштине.

6. Организовање јавног слушања

Поред правила материјалног права која говоре о јавном слушању као облику рада Народне скупштине и разлозима, односно циљевима због којих се јавно слушање организује, Пословник садржи и процесна правила која регулишу најважнија питања поступка по коме се организује и одвија јавно слушање.

Предлог да се у Народној скупштини организује јавно слушање има право да поднесе сваки посланик. Одредба Пословника која регулише субјекте овлашћене да предложе организовање јавног слушања избегава да јасно одреди да је то индивидуално право сваког посланика, већ право предлагања јавног слушања везује за чланство у одбору. Пословник експлицитно прописује да то „предлог за организовање јавног слушања може поднети сваки члан одбора“.¹⁹

Да би предлог за организовање јавног слушања био валидан и као такав подобан да се о њему одлучи у одбору у коме је поднет, он мора испуњавати одређене формалне услове које прописује Пословник Народне скупшти-

¹⁷ Члан 83 Пословника Народне скупштине.

¹⁸ Члан 83 Пословника Народне скупштине.

¹⁹ Члан 84 став 1 Пословника Народне скупштине.

не.²⁰ Предлог се подноси у писменој форми и у њему мора бити назначена тема поводом које се предлаже организовање јавног слушања као и списак лица којима би се упутио позив да учествују у јавном слушању.

О организовању јавног слушања одлучује одбор у коме је предлог поднет²¹, а на поступак одлучивања у одбору примењују се општа правила Пословника Народне скупштине²² која се односе на одлучивање које се одвија у радним телима Народне скупштине.²³

Председник одбора у коме је поднет предлог и усвојена одлука о организовању јавног слушања дужан је да о обавести председника Народне скупштине о одлуци одбора која се односи на организовање јавног слушања.²⁴ Поред тога председник одбора има и друге обавезе у вези са организовањем јавног слушања. Он је дужан да упути позив за јавно слушање у коме се наводи тема, односно питање који су повод да се организује јавно слушање као и место и време одржавања јавног слушања.²⁵

На јавно слушање позивају се чланови одбора који је иницирао и организовао јавно слушање, као и посланицима и свим другим лицима чије је присуство значајно с обзиром на тему односно питање о коме се организује јавно слушање.²⁶

Кворум, односно потребан број присутних чланова одбора није услов који треба испунити да би се одржало јавно слушање. То је прописано Пословником Народне скупштине који изричито утврђује²⁷ да се јавно слушање одржава независно од тога колики број чланова одбора присуствује јавном слушању.

7. Исход јавног слушања

По завршетку јавног слушања саставља се информација која поред техничких података (време одржавања јавног слушања, тема која је била повод за организовање јавног слушања, имена учесника) садржи и сажет преглед мишљења, ставова, предлога и иницијатива које су на јавном слушању изнели учесници.²⁸ Ову информацију саставља председник одбора који је организовао јавно слушање.

²⁰ Члан 84 став 2 Пословника Народне скупштине.

²¹ Члан 84 став 3 Пословника Народне скупштине.

²² Чланови 70 до 83 Пословника Народне скупштине.

²³ Члан 80 Пословника Народне скупштине.

²⁴ Члан 84 став 4 Пословника Народне скупштине.

²⁵ Члан 84 став 6 Пословника Народне скупштине.

²⁶ Члан 84 став 5 Пословника Народне скупштине.

²⁷ Члан 84 став 7 Пословника Народне скупштине.

²⁸ Члан 84 став 8 Пословника Народне скупштине.

Учесници јавног слушања као и чланови одбора имају право да изнесу примедбе на информацију о јавном слушању, које у писаној форми достављају председнику одбора.

Председник одбора доставља информацију као и примедбе на информацију које су доставили учесници јавног слушања председнику Народне скупштине, члановима одбора који је организовао јавно слушање као и свим учесницима јавног слушања.

Исход јавног слушања најречитије говори о карактеру и природи овог института који представља новину у парламентарном животу у Србији. Начин на који је у Пословнику Народне скупштине регулисан институт јавног слушања, посебно исход и резултат јавног слушања недвосмислено упућују на закључак да се јавно слушање организује као информативно. Природа и карактеристике јавног слушања не зависе, дакле, од тога да ли се јавно слушање организује у контексту остваривања нормативне функције Народне скупштине или у контексту њене контролне функције. Пословник не прави разлику између јавног слушања као дела законодавног поступка и јавног слушања као вида остваривања контролне функције Народне скупштине.

У Пословнику Народне скупштине јавно слушање је регулисано начелно, без јасног разграничења јавног слушања које је део законодавног процеса и остварује се у оквиру нормативне делатности Народне скупштине и јавног слушања које се реализује као начин остваривања контролних функција Народне скупштине.

Остаје отворено и питање каква је сврха састављања и достављања информације са јавног слушања као и каква је „судбина“ информације која се доставља председнику Народне скупштине, члановима одбора који је организовао јавно слушање и свим другим учесницима јавног слушања. Да ли се информација доставља и свим другим народним посланицима, дакле и онима који нису учествовали на јавном слушању, да ли се на било који начин мишљења изнета на јавном слушању користе приликом формулисања законских решења? Ова и друга питања на која може указати и пракса организовања јавних расправа говоре у прилог закључку да би овај нови институт парламентарног живота у Србији ваљало детаљније, јасније и конкретније регулисати и нормативно уобличити.

*Marijana Pajvančić, Ph.D., Full Professor
Faculty of Law Novi Sad*

Public listening – the Form of work of the National Assembly

Abstract

The highlight of this enclosure is the institution of public listening. This is a new form of work of the National Assembly of the Republic of Serbia, and one of the forms of direct participation of citizens in the performance of public government. Public listening enables citizens to participate directly in the legislative procedure and decision making on laws and other acts which are adopted by the National Assembly.

Key words: Parliament, public listening, legislation, control.